

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

ΠΕΡΙΦ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αρ. Πρωτ. 4702
21/5/09

ΕΠΕΙΓΟΝ

Μαρούσι, 13-05-2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚ/ΤΩΝ Αρ. Πρωτ. Βαθμός Προτερ.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. & ΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ Φ.908 /53577/Η

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ανδρέα Παπανδρέου 37

151 80-Μαρούσι

Πληροφορίες :Αικ. Κόλλια

Τηλέφωνο:210-3443228

Προς: 1. Νομικά Πρόσωπα

Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

αρμοδιότητας ΥΠ.Ε.Π.Θ.

2.Γενική Γραμματεία

Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Ν.Γ.)

3. Γενική Γραμματεία

Εκπ/σης Ενηλίκων(Γ.Γ.Ε.Ε.)

4. Περιφερειακές Δ/νσεις

Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης

5.Ιδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

(Ι.Κ.Υ.).

6.Ενιαίους Διοικητικούς Τομείς

7.Γενικές Δ/νσεις,Δ/νσεις και

Ανεξάρτητα Τμήματα της Κ.Υ.

του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

8.Παιδαγωγικό Ινστιτούτο(Π.Ι.)

9.Γενικά Αρχεία Κράτους(Γ.Α.Κ.)

10.Ανώτατες Ειδικευτικές Ακαδημίες
Αθηνών, Θεσ/νίκης, Βέλλας Ιωαννίνων,
Κρήτης

ΘΕΜΑ: « Κοινοποίηση του με αριθμ. πρωτ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ.11853/06-05-2009 εγγράφου του Υπουργείου Εσωτερικών»

Σας κοινοποιούμε το με αριθμό πρωτ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ.11853/06-05-2009 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, Δ/νση Σχέσεων Κράτους -Πολίτη, Τμήμα Προστασίας Πολιτών με θέμα: «**Εκπροσώπηση των πολιτών στις Διοικητικές Αρχές από δικηγόρους**», για ενημέρωσή σας.

Πιστό Αντίγραφο
Από τη Διεύθυνση Διοικητικού
Τμήμα Δέκπ/σης & Πρωτοκόλλου

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΟΥΣΙΑΣ

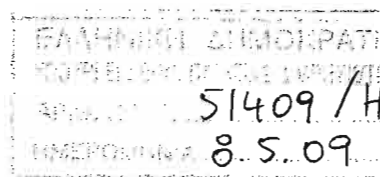
ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ- ΠΟΛΙΤΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
Ταχ.Δνση: Βασ. Σοφίας 15
Ταχ.Κώδ.: 106 74, Αθήνα
Πληροφορίες: Σοφία Παπαδάκη
Τηλ.: 213-1313115
Φαξ : 210-3389147

Αθήνα, 6 Μαΐου 2009.
Αρ. Πρωτ.
ΔΙΣΚΤΠΟ /Φ.18/οικ.11853

ΠΡΟΣ:
Όπως ο Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Εκπροσώπηση των πολιτών στις Διοικητικές Αρχές από δικηγόρους»

Το Υπουργείο Εσωτερικών, με έναυσμα την υποβολή επιστολής από το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης, σχετικά με την περίπτωση που προσέρχεται σε μία διοικητική αρχή ή ΚΕΤΠ δικηγόρος προκειμένου να υποβάλει αίτηση ή να παραλάβει τελική διοικητική πράξη για λογαριασμό του εντολέα του και προκειμένου να άρει τις όποιες αμφισβητήσεις ώστε να εφαρμόζεται η κείμενη νομοθεσία κατά ενιαίο και ομοιόμορφο τρόπο από όλη τη Διοίκηση, θέτει υπόψη σας τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/99, ΦΕΚ 45/Α'), «Αίτηση του ενδιαφερομένου για την έκδοση διοικητικής πράξης απαιτείται όταν το προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις».

Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου όπως αντικαταστάθηκαν με αυτές της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102/Α'), «Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους...».

Μέχρι σήμερα έχει γίνει δεκτό ότι οι παραπάνω διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2690/99 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ιδίου νόμου, όπως αντικαταστάθηκαν με αυτές της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, για την περίπτωση που ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να προσέλθει αυτοπροσώπως ενώπιον των διοικητικών αρχών για να υποβάλει αίτηση ή να παραλάβει την τελική διοικητική πράξη, επιτρέπουν την υποβολή αιτήσεων πολιτών προς τη διοίκηση από τρίτα πρόσωπα, μόνο εφόσον αυτά προσκομίζουν τη νόμιμη γι' αυτό εξουσιοδότηση, η οποία μάλιστα πρέπει να φέρει και τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος.

Τα ανωτέρω δεν ισχύουν στην περίπτωση που αντί του ενδιαφερομένου πολίτη και για λογαριασμό του, προσέρχεται στην υπηρεσία για να υποβάλει αίτηση ή να παραλάβει την τελική διοικητική πράξη, πληρεξούσιος δικηγόρος, αφού ως εξουσιοδότηση προς το πρόσωπο του τελευταίου ισχύει και αρκεί η νόμιμη προφορική εντολή που του δίδεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. Δ. 3026/1954 (Κώδικας περί Δικηγόρων-ΦΕΚ 235/Α').

Ως εκ τούτου, οι δικηγόροι δεν θεωρούνται τρίτα πρόσωπα όταν εκπροσωπούν τους εντολείς τους και δικαιούνται να παραλαμβάνουν έγγραφα διοικητικών υπηρεσιών χωρίς έγγραφη εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο.

Ειδικότερα, σε περίπτωση κατά την οποία η υποβολή της αίτησης γίνεται από δικηγόρο, ο οποίος υπογράφει την αίτηση για λογαριασμό του πελάτη του, αυτός παραλαμβάνει και την τελική πράξη χωρίς άλλη διαδικασία ή απαίτηση. Το ίδιο ισχύει και για την παρακολούθηση της πορείας της αίτησης που έχει υποβληθεί από δικηγόρο. Εάν η αίτηση έχει ήδη υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο ή τρίτο και προσέρχεται δικηγόρος για την παρακολούθηση αυτής ή την παραλαβή της τελικής διοικητικής πράξης, τότε του ζητείται να δηλώσει επί τόπου την πληρεξουσιότητά του, το ονοματεπώνυμό του, τη διεύθυνση και τον Αριθμό Μητρώου του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο ανήκει.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούνται, οι Διευθύνσεις Διοικητικού των Υπουργείων να γνωστοποιήσουν την εγκύκλιο αυτή στους φορείς του δημοσίου τομέα που εποπτεύουν και οι Διευθύνσεις Διοίκησης των Περιφερειών στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού της περιοχής ευθύνης τους, αντίστοιχα.

Τέλος, επισημαίνεται η υποχρέωση των Διοικητικών Αρχών για την πιστή εφαρμογή της εν λόγω εγκυκλίου, δεδομένου ότι κοινός στόχος όλων των δημοσίων υπηρεσιών είναι η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

(με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

1. Όλα τα Υπουργεία
    - Δ/νσεις Διοικητικού
  2. Όλες οι Γενικές και Ειδικές Γραμματείες
    - Δ/νσεις Διοικητικού
  3. Όλες οι Περιφέρειες της Χώρας
    - Δ/νσεις Διοικητικού
  4. Όλες οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της Χώρας
    - Δ/νσεις Διοικητικού
  5. Όλες οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές
  6. Όλα τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών της Χώρας
  7. Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης
    - Υπόψη Προέδρου, κ. Μανόλη Λαμτζίδα
- Δικαστικό Μέγαρο, 26^{ης} Οκτωβρίου 3,
Τ.Κ. 546 26, Θεσσαλονίκη.

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ (με e-mail):

1. Πολιτικά Γραφεία κ.κ. Υπουργών
2. Πολιτικά Γραφεία κ.κ. Υφυπουργών
3. Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων
4. Γραφεία κ.κ. Ειδικών Γραμματέων
5. Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων Περιφερειών
6. Γραφεία κ.κ. Νομαρχών

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ: (με e-mail)

1. Πολιτικό Γραφείο κ. Υπουργού
(σχετ. Γρ. Υπ. 4020/5-11-2008)
  2. Πολιτικό Γραφείο κ. Υφυπουργού
  3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
  4. Γραφεία κ.κ. Γεν. Διευθυντ(ρι)ών
  5. Γραφεία κ.κ. Διευθυντ(ρι)ών
  6. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων.
- (αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση papanikg@ypes.gov.gr με την παράκληση για τη δημοσίευση του παρόντος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας μας στη διαδρομή Δημόσια Διοίκηση/Σχέσεις Κράτους-Πολίτη)